

INTRODUCERE

Conferința „Sociologia și Asistența Socială în fața provocărilor crizei”, București, 23-24 septembrie 2011

Raluca Popescu

Monica Șerban

Institutul de Cercetare a Calității Vieții, București

Conferința „Sociologia și Asistența Socială în fața provocărilor crizei”, desfășurată în perioada 23-24 septembrie 2011 în Casa Academiei Române din București, a fost prilejuită de împlinirea a 45 de ani de la relansarea învățământului și cercetării sociologice în România.

Sociologia ca disciplină științifică în învățământul superior a aparținut, de-a lungul timpului, unor structuri variate. Încă din 1896 exista ca disciplină fundamentală în cadrul Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București, în 1907 a fost restructurată ca o grupă distinctă de studii în cadrul secției de Filosofie, pentru ca în 1910 să se constituie Catedra de Sociologie, Etică și Estetică. Din 1920 preia conducerea Catedrei de Sociologie Dimitrie Gusti și începe epoca de mare expansiune a învățământului sociologic românesc prin Școala sociologică de la București sau școala monografiei sociologice. În 1927, prin Legea învățământului superior, se instituie predarea sociologiei ca domeniu de licență și doctorat. În 1948, sociologia este eliminată din rândul disciplinelor școlare și universitare, dar rămâne prezentă

implicit prin metodele și tehnicile Școlii sociologice de la București în cercetările întreprinse de Direcția Centrală de Statistică, de Institutul de Cercetări Economice al Academiei, în alte studii de antropologie și etnografie.

Anul 1966 a reprezentat un moment de răscruce în istoria învățământului și cercetării sociologice, fiind anul în care s-a reînființat Secția „Sociologie” în cadrul Universității din București, urmată de înființarea de secții de sociologie și asistență socială în alte universități din țară. Secțiile vor fi desființate însă în 1977, sociologia fiind limitată la specializarea în anii terminali din cadrul Facultății de Istorie-Filosofie a Universității din București.

Conferința a omagiat momentul 1966, an care a marcat revirimentul învățământului și cercetării sociologice după război. În cadrul evenimentului, a fost organizată masa rotundă *Promoția 1966–1970, prima promoție de sociologi din România*. Au luat cuvântul, în calitate de invitați de onoare, primii absolvenți ai Secției de Sociologie a Universității din București. Au fost înmânate diplome din partea Asociației

* Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România. E-mail: raluca@gmail.com.

** Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România. E-mail: monica_serbanus@yahoo.com.

Române de Sociologie (ARS) unor personalități care au contribuit la dezvoltarea instituțională a sociologiei în România: Achim Mihu (Cluj), Vasile Miftode (Iași), Septimiu Krausz (Petroșani), Ion Drăgan (București).

Conferința, organizată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV) în parteneriat cu Asociația Română de Sociologie (ARS), a oferit un spațiu de discuție asupra provocărilor cu care sociologia și asistența socială se confruntă în contextul evoluțiilor actuale din societatea românească.

Pentru organizarea conferinței, cele două instituții s-au bucurat de sprijinul Academiei Române și a unor institute afiliate acesteia, precum Institutul Național de Cercetări Economice „Constantin C. Kirițescu”, Institutul de Sociologie „Dimitrie Gusti”, Institutul de Cercetări Antropologice „Francisc I. Rainer”, Centrul European de Studii în Probleme Etnice și Comunicare Socială, precum și de sprijinul Asociației pentru Promovarea Asistenței Sociale în România și al „Catalactica. Asociație pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică”. O serie de universități din țară s-au alăturat, de asemenea, în susținerea conferinței ca eveniment de celebrare a învățământului superior: Facultatea de Sociologie și Psihologie – Universitatea din Timișoara, Facultatea de Științe Socio-Umane – Universitatea din Oradea, Catedra de Filosofie Sociologie – Universitatea din Craiova, Catedra de Sociologie și Asistență Socială – Universitatea din Pitești, Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș, Universitatea „Petre Andrei” din Iași, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”.

Conferința a fost deschisă de o sesiune plenară: profesor dr. Cătălin Zamfir, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Cercetare a Calității Vieții, a lansat discuția privind contribuțiile trecute, prezente și viitoare ale sociologiei și asistenței sociale în societatea românească. Prof. dr. Adrian Năstase, acad. prof. dr. Tudorel Postolache

(președinte de onoare al Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie a Academiei Române), prof. dr. Luminița Chivu (director general al Institutului de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”) s-au numărat printre cei care au intervenit în dezbateri.

Lucrările conferinței au continuat prin sesiunea plenară *Răspunsul sociologiei și asistenței sociale la criză*, dedicată rolului pe care sociologia și asistența socială îl pot sau trebuie să îl joace în societatea actuală. Personalități ale sociologiei românești din întreaga țară – prof. dr. Ștefan Buzărnescu (Universitatea de Vest din Timișoara), prof. dr. Septimiu Chelcea (Universitatea din București), prof. dr. Vladimir Pasti (Școala Națională de Studii Politice și Administrative), cerc. șt. II. dr. Manuela Stănculescu (Institutul de Cercetare a Calității Vieții), prof. dr. Elena Zamfir (Institutul de Cercetare a Calității Vieții) și-au prezentat punctele de vedere și au dezbătut această temă. Un moment deosebit a fost marcat de prelegerile colegilor din Republica Moldova (dr. Victor Mocanu – președintele Asociației Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova și conf. dr. Nicolae Sali – Universitatea Liberă Internațională din Moldova), care au prezentat istoria învățământului de sociologie și asistență socială din Moldova și au adus în discuție rolul pe care cele două discipline l-au jucat în dezvoltarea societății moldovenești, reiterând legătura strânsă cu sociologia românească.

Conferința a oferit celor interesați posibilitatea de a participa la șapte secțiuni tematice, moderate de specialiști din domeniile de cercetare respective. Secțiunile au acoperit o arie largă de teme de interes pentru societatea românească actuală, în corespondență cu tematica europeană a momentului. Violență și criminalitate în societatea românească, identitate și interculturalitate în spațiul social european, economia socială în România, accesul la educație, calitatea vieții și progresul social,

diversitatea de gen în structurile de putere și pe piața muncii, statul social vs. statul asistențial sunt spațiile de discuție în cadrul cărora participanții au fost invitați să-și expună contribuțiile. La lucrările conferinței au fost prezenți peste 120 de participanți, fiind susținute 90 de comunicări. În cadrul evenimentului, participanții au putut prezenta propriile apariții editoriale și consulta cele mai noi publicații ale cercetătorilor de la Institutul de Cercetare a Calității Vieții în cadrul standului de carte și al expoziției de postere.

Prilej de a omagia 45 de ani de la relansarea instituțională a învățământului și cercetării sociologice și de asistență socială în România, evenimentul a facilitat dialogul între reprezentanți a numeroase centre universitare și de cercetare din țară (Universitatea din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea din Timișoara,

Universitatea din Oradea, Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș, Universitatea din Pitești, Universitatea din Petroșani), între specialiști din domenii diverse (sociologi, asistenți sociali, politologi, psihologi, economiști, filozofi, statisticieni etc.), între cercetători și practicieni (membri ai unor asociații non-guvernamentale sau funcționari publici), fiind un prilej de inițiere sau consolidare a unor rețele de colaborare bazate pe interesul pentru teme comune.

Numărul curent 4/2011 al revistei *Sociologie Românească* este dedicat lucrărilor conferinței. La rubricile „Eseuri” și „Opinii” am inclus două dintre prezentările de la secțiunile plenare. Rubrica „Studii” cuprinde o selecție a lucrărilor prezentate la secțiunile desfășurate în paralel.

Primit la redacție: decembrie, 2011